

ՆԵՐԳԱՂԹ ԵՒ ՀՅԴ

Խօսելով նայութեան ներգաղթի որոշման մասին բէյրութի «Ազգակար վերեւի խորագիրը կրող խմբազդականում, նետեւեալ խորնդածութիւններն է անում:

Անշուշտ այս որոշումը խիստ կարևոր քայլ մըն է հայութեան ներգաղթը ազահովելու պետական լայն միջոցներով և արտօնութիւնը՝ օրէնքով և հրամանագրով՝ պարտադրւած Միութեան ամբողջութեան: Հայութիւնը միշտ ալ պահանջոծ և անհուն բաղձանքն ունեցած է վերադայնալ Մայր Հայրենիքի սահմաններուն մէջ:

Ներգաղթի խնդիրն անցեալ 20 տարւան ընթաց թին տեսական կերպով յուզած է հայ ժողովուրդը: Ցեղի և բնակարտնի պակասը շատ յաճախ յայտաբարւած է որպէս կարեսը արգելը մը դանդւածային ներգաղթին: Գործնական արգելը մըն ալ կը ցցւէր, երբ խօսք կը լար զանգւածային ներգաղթի մասին: Փախադընութեան միջոցները և անօր յար-կից այլազան ծախքերը պետական լայն չափանիշներով մեծ գումարներու կը կարուեէն: Ներգաղթի առթիւ տոնւած այս որոշումը հիմնապէս կը լուծէ փոխադրութեան գործնական խնդիրը: Այս կարծիքին կուգանք հիմնած երեանի ձայնասփիւ-սի յայտաբարութեանց վրայ, ուր մտնրամասնութիւններ արւած են փոխադրութեան միջոցներու և ծախ-քերու մասին:

Ներգաղթի որոշումը անմիջապէս կապ ունի հայկական հողերու ազատագրութեան հետ: Այդ ծրագ-րովն է որ քաղաքական կարևորութիւն կը ստանայ ներ-գաղթի արտօնութիւնը:

Մեր այս լաւատեսութիւնը կամբանայ մտանա-ւորապէս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի նոր դիմումով, որուն արձագանքն եղաւ Թասս գործակալութիւնը: Հա-յոց Կաթողիկոսը դիմում կատարած է Երեք Մեծերուն պահանջելով Թիւրքիոյ տիրապետութեան տակ եղող Հայաստանի կցումը ներկայ Հայաստանին, որպէսզի կարելի դառնայ հայ ժողովրդի ի մի հաւաքումը իր մայրենի հողին վրայ:

Հայոց Կաթողիկոսի նոր դիմումը քաղաքական մեծ աքա մըն է այս օրերուն, երբ ներգաղթի հրաւէր կըլայ հայութեան: Կաթողիկոսը կը խօսի ամբողջ հա-յութեան անունով, որոշակի կը պահանջէ Հայկական Նահանջներու ազատագրումը և կը մատնանշէ ԱՅՆ ՎԱՅՐԸ, ուր պէտք է հաւաքւի հայ ժողովուրդը: Մեր մաքերուն մէջ ներգաղթը և Թրքահայաստանի ազատա-գրումը իրարու հետ պայմանաւորւած են: Եւ Կաթո-ղիկոսի պաշտօնական դիմումը առաջին դժին վրայ կը գնէ հայրենի հողերու ազատագրումը, որմէ կախում պիտի ունենայ ներգաղթը:

Ուրիշ պարագայ մը հայկական հողերու կտպակ ցութեամբ, ուշագրաւ է և կը կարօտի լուսաբանու-թեան: Երբ ռուսական պահանջներու մասին կը խօսի, ընդհանրապէս միայն Կարսի և Արդահանի գաւառներու անունը կը յիշւի: Լատ երեսյթին Խորենդային Միութիւնը՝ Ռուսաստանի նախկին սահմաններու վերականգ նումի պահանարանաւթեամբ՝ այս երկու գաւառներու վերադարձը կը պահանջէ: Բայց Հայկական Հարցը աշխարհն ալ գիտէ, թէ Թրքահայաստանի նահանջներու ազատագրութեան մեծ խնդրին շուրջ կը դառնայ: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի դիմումը համար հայութեան անունով՝ Հայկական Մեծ Դատի լուծումն է որ կը պահանջէ Երեք Մեծերէն, որոնք պարտաւորութիւն մը ունին հայոց արդար Դատի հանդէով:

Եւ հայութիւնը անհամբեր կերպով այդ լուծու-մին է, որ կը սպասէ: